

Nieuwsbrief 4 November 2016

Inhoudsopgave Deelnemersonderzoek Informatiebijeenkomsten Beleid verantwoord beleggen Risicomanager pensioenbureau UPO van AZL Stijging AOW-leeftijd Column van de voorzitter	Contact Je vindt ons in het D-gebouw, eerste verdieping, helemaal rechts. @ pensioenfonds@rhdhv.com 088 - 348 2190 Postbus 1388, 3800 BJ, Amersfoort www.pensioenfondshaskoningdhv.nl
---	---

Deelnemersonderzoek

In september heeft het bestuur een onderzoek gehouden onder de deelnemers en gepensioneerden. Uiteindelijk is het onderzoek 1.111 keer ingevuld, bijna 25 procent. Een mooie score. Bedankt daarvoor!

De onderwerpen die zijn onderzocht gaven interessante inzichten. Uit de antwoorden blijkt dat steeds meer mensen, zowel actieve als gepensioneerde deelnemers, vertrouwen hebben in het pensioenfonds. Daar zijn we blij mee.

Ten aanzien van **verantwoord beleggen** komt uit het onderzoek naar voren dat het voorgenomen beleid breed gesteund wordt, mits dit niet ten koste gaat van het rendement. Dit heeft het bestuur gesterkt om het beleid vast te stellen. Daarover meer verderop in deze nieuwsbrief.

Wat betreft **risicobereidheid** (ofwel hoeveel (on)zekerheid je acceptabel vindt) zijn er minder eenduidige conclusies te trekken. De risicobereidheid zal nader afgewogen worden tegen de hoogte van het nominale pensioen en de ambitie om de koopkrachtontwikkeling te volgen. Wel komt naar voren dat jongeren meer bereidheid hebben om risico te nemen dan ouderen.

Wat betreft de **communicatie** zijn de respondenten over het algemeen redelijk tevreden over de informatievoorziening. Deelnemers en gepensioneerden worden het best bereikt met e-mail, het Uniform Pensioenoverzicht en de nieuwsbrieven.

Uiteraard zal het bestuur zich, samen met de communicatiecommissie, in blijven inzetten voor goede en duidelijke pensioeninformatie voor iedere deelnemer, met hulp van alle inzichten die deelnemers gaven over verbeterpunten.

Het deelnemersonderzoek is verricht in samenwerking met Focus Orange. Het rapport met de resultaten vind je [hier](#). (Als je deze nieuwsbrief op papier leest: je kunt de digitale nieuwsbrief en dus ook de link naar het rapport vinden op de website onder 'Nieuws'.)

Informatiebijeenkomsten

In september en oktober heeft het bestuur vijf informatiebijeenkomsten georganiseerd: in Groningen, Nijmegen, Rotterdam, Amersfoort en Eindhoven. Deze zijn goed bezocht (bijna 400 aanwezigen in totaal). Uit de reacties die wij hebben ontvangen, is gebleken dat het voor zowel deelnemers, gepensioneerden als bestuurders nuttige bijeenkomsten waren.

De presentatie is inmiddels op de website geplaatst. Klik [hier](#) om deze in te zien (of als je een papieren versie hebt: kijk op de website onder 'Nieuws').

Beleid Verantwoord Beleggen vastgesteld

Met bijna €900 miljoen aan directe beleggingen speelt Pensioenfonds HaskoningDHV een serieuze rol als financiële instelling. Wij hebben, weliswaar beperkt, invloed op de landen, organisaties en bedrijven waarin we beleggen. Daarom heeft het bestuur tijdens de vergadering van 15 november 2016 het beleid Verantwoord Beleggen vastgesteld. Uit het deelnemersonderzoek bleek onder de deelnemers grote steun (circa 75%) te bestaan voor dit beleid.

Uitgangspunten voor het beleid zijn dat de rendement/risico-verhouding van de beleggingen niet slechter mag worden en de visie dat landen, bedrijven en organisaties die maatschappelijk verantwoord opereren op de lange termijn beter zullen presteren.

Implementatie van het beleid zal de komende jaren in stappen plaatsvinden, waarbij het bestuur zal rapporteren over de voortgang. Hierbij maken we onderscheid in drie categorieën:

- het stimuleren van duurzame ontwikkelingen, door specifieke investeringen te doen op het gebied van water en infrastructuur (o.a. duurzame energie);
- het integreren van duurzaamheid in al onze beleggingen, o.a. door minimumeisen te stellen aan onze vermogensbeheerders en de fondsen waarin we beleggen;
- het uitsluiten van landen, organisaties en ondernemingen die zich bezig houden met schending van mensenrechten, controversiële wapens, productie van tabak en belastingontduiking.

Binnenkort zal het vastgestelde beleid op de website worden geplaatst.

UPO van AZL

Voormalig Haskoning-medewerkers krijgen in december voor het laatst een UPO van AZL. Het bestuur heeft besloten de pensioenadministratie van het garantiecontract onder te brengen bij het pensioenbureau, met ingang van **januari 2017**. Vanaf dat moment is het pensioenbureau de 'one stop shop' voor alle vragen van deelnemers van compartiment Haskoning.

Ook het betalen van de pensioenuitkeringen, zoals nu via AZL verloopt, wordt vanaf 2017 door het pensioenbureau zelf verzorgd. Het Uniform Pensioenoverzicht zal vanaf 2017 dus veranderen: je ontvangt voortaan **één UPO**. Daarop wordt het pensioen dat nu wordt opgebouwd en het pensioen uit het garantiecontract (bij NN) vermeld.

Let op: voor de gepensioneerde Haskoning-medewerkers vindt er een wijziging plaats: het pensioen zal vanaf januari rond de 26e van de maand worden uitgekeerd. AZL keerde het pensioen rond de 23e van de maand uit. Deze verandering kan dus gevolgen hebben voor de automatische incasso's. Waarom deze wijziging noodzakelijk is, leggen we uit in de brief die wij aan alle gepensioneerden sturen die het betreft.

Stijging AOW-leeftijd in 2022

De AOW-leeftijd gaat verder omhoog. Ben je geboren na 1954? Dan krijg je drie maanden later recht op AOW. In 2021 is de pensioenleeftijd nog 67 jaar, in 2022 wordt dat dus 67 jaar en 3 maanden. De verhoging is het gevolg van de hogere levensverwachting van de Nederlanders (berekend door het CBS). Het uitgangspunt is dat ouderen tot hun overlijden gemiddeld 18 jaar AOW krijgen.

Het is de eerste keer dat de automatische verhoging van de AOW-leeftijd wordt toegepast. De verhogingen tot 2021 zijn stapsgewijs (wettelijk) vastgelegd. Als de levensverwachting in dit tempo blijft stijgen, volgen na 2022 nog meer jaarlijkse verhogingen van de AOW-leeftijd met een kwartaal. De AOW-leeftijd zal in dat geval vanaf 2025 dus 68 jaar zijn.

Vooralsnog heeft de stijging van de AOW-leeftijd geen gevolgen als je 61 jaar of ouder bent. Voor degenen die jonger zijn, geldt dat het altijd mogelijk is om door te werken (en pensioen uit te stellen) tot de AOW-leeftijd is bereikt.

Risicomanager pensioenbureau

Het pensioenbureau heeft een nieuwe collega: met ingang van 1 november 2016 is Henri Castillion begonnen. Hij vervult zijn rol van risicomanager voor twee dagen per week.

Klankbordgroep gepensioneerden

Medio 2016 is de *Gezamenlijke Klankbordgroep Gepensioneerden HaskoningDHV* tot stand gekomen. Op de website is een [pagina](#) aangemaakt met een uitgebreide beschrijving van wat de doelen van de klankbordgroep zijn en hoe deze is samengesteld.

De behoefte aan een dergelijk orgaan ontstond na de fusie van de twee pensioenfonds van Haskoning en DHV per 1 januari 2015. Met het vormen van de klankbordgroep is het contact met de gehele achterban van gepensioneerden gestructureerd: vertegenwoordigers van gepensioneerden in het bestuur, het verantwoordingsorgaan, de besturen van de BGH en de Vereniging van Gepensioneerden DHV en de Klankbordgroep DHV zijn in het gezamenlijke platform vertegenwoordigd.

Ten slotte

Het was weer bijzonder leuk om bijna 400 van onze deelnemers en gepensioneerden te ontmoeten. Helaas kon ik jullie niet allemaal persoonlijk spreken bij de informatiebijeenkomsten, maar toch heb ik wel het gevoel dat ik onze achterban weer een beetje beter heb leren kennen. Het is mooi dat zo velen wilden weten hoe het met het eigen pensioen en het pensioenfonds gaat. Voor mij waren de vragen die jullie stelden het meest leerzaam.

Iemand gaf aan dat hij graag sneller over nieuwe ontwikkelingen geïnformeerd wilde worden. Dat is de reden dat we in deze nieuwsbrief meteen aandacht hebben besteed aan het verschuiven van de AOW-datum naar 67 jaar en 3 maanden.

Trots ben ik op het feit dat jullie zo betrokken zijn bij de wereld om ons heen. Zowel uit het deelnemersonderzoek in september als tijdens de informatiebijeenkomsten bleek dat veel deelnemers en gepensioneerden het echt van belang vinden dat wij goed nadenken over ons beleggingsbeleid en dat dit beleid rekening moet houden met zaken als milieu en mensenrechten. Je hebt in deze nieuwsbrief gelezen dat we dat ook meer gaan doen dan dat we al deden.

Ik kijk met een goed gevoel terug op de informatiebijeenkomsten en begin al zin te krijgen in die van 2017.

Henriëtte de Lange

Voorzitter pensioenfonds HaskoningDHV

Contact

Heb je na het lezen van deze nieuwsbrief vragen? Laat het ons dan weten. Dat kan via 088 - 348 2190 of pensioenfonds@rhdhv.com. Ook voor andere vragen over jouw pensioen kun je met het pensioenbureau contact opnemen natuurlijk.